LITERATURA STRAINA

DIN LITERATURA REVOLUŢIEI

Legende siberiane

de ALEXEI REMIZOV

OAMENII ŞI FIARELE

Legendă manegră 1)

La început era apă şi foc.

Focul şi apa prăpădeau tot pământul.

După aceia Dumnezeu făcu pe om — un frate şi o soră, tocmai în pământul acela unde trăesc orocionii 2) departe de chinezi.

Şi sora zise fratelui:

— Hai să trăim ca bărbatul cu nevastă-sa, căci altmintrelea ne-om prăpădi, şi se va sfârşi omul pe pământ.

Fratele începu să plângă, dar se răzgândi şi se învoi.

Peste un an li se născu un fiu, apoi două fetiţe şi iarăşi fiu.

Fiul cel mare se numi Maniaghir, fetele — Uciatcan şi Govaghir, iar cel mic — Guraghir. Iar numele tatălui şi al mamei — Oilaghir, şi copiii ce se născură în urmă se numiră Oiliaghir.

Aşa se întemeiară cinci neamuri.

* * *

Trăiau oamenii pe pământ, dar nu aveau nimica: nici cerbi, nici cai, nici câini.

Şi bătrâna mamă zise copiilor:

— Omorâţi-mă, luaţi-mi pielea şi carnea, şi împărţiţi între voi oasele mele. În timpul nopţii, împrăştiaţi oasele în toate părţile. Şi împrăştiindu-le să graiţi: „Osul ăsta cerb să se facă, acesta — cal, acesta — vacă, acesta — câine acesta — soţie, acesta — fiică!"

Fiica cea mică, Govaghir, începu să plângă — nu, aşa faptă eu nu poate să săvârşească.

Dar în timpul nopţii, când toţi dormeau, fiul cel mare, Maniaghir omorî pe bătrâna mamă şi făcu asa cum îi poruncise ea.

Şi iată că la revărsatul zorilor, de jur împrejurul bordeelor se auzi sgomot: cai, cerbi, vaci, câini şi oameni se apropiau din toate părţile aşa cum făgăduise bătrâna mamă.

Aşa purceseră oamenii şi fiarele.

URLET

De Ivan Sòcolov-Michitov

Odinioară eu n'am fost om. Sufletul meu era simplu şi primitiv, ca răsuflarea pământului. În loc de mâini, aveam labe tari şi uscate, acoperite cu păr cenuşiu-închis; în loc de faţă omenească, faţă de fiară şi în loc de ochi omeneşti, ochi, ce străluceşc în întunerec.

Treceam uşor innot râuri repezi, străbăteam în fugă câmpii largi şi mă zbenguiam prin pădurea nemărginită şi întunecată, mirosind muşchiul cenuşiu, şi cu ghiare puternice scârmănam sub rădăcini pământul negru. Dinţii mei erau colţaţi şi uscaţi, privirea pătrunzătoare, şi cu mirosu-mi ghiceam fără greş, cine mi-e prietin şi cine mi-e vrăjmaş. Eram şiret, îndemânatic, vânjos şi ştiam precis trei adevăruri ale fiarei.

Ştiam că nu există ceva mai înjositor ca foamea şi ca să nu mă prăpădesc, mă pricepeam să-mi găsesc hrana cu prisosinţă, — eram credincios faţă de ai mei şi necruţător faţă de lucrul străin. Ştiam, că nu există nimic mai urât ca moartea şi de aceia presimţindu-mi sfârşitul, mă duceam să mor singuratic şi ascuns. Fiindu-mi ruşine de slăbiciunea morţii, nu mă ruşinam să iubesc pe faţă şi să mă lupt deschis. Atunci eram într'adevăr fericit.

Dar pentru ce atunci, în timpul nopţilor, când printre frunzişu bogat al copacilor potolii se arătau stelele, haita noastră privea fermecată la ele şi se strângeau inimile noastre de fiară.

Iar noi nu ştiam să tăcem şi să plângem: uitându-ne la stele, ştiam numai să urlăm.

* * *

Acum sunt om — o fiară căruntă — şi eu am învins fiara şi am alungat pasărea. Picioarele mele nu mai sunt repezi, ochii mei sunt prostiţi şi mirosul slab. De mult nu mai ştiu bucuria fugăriri şi cutremurarea luptei, eu mă îngrop când iubesc, şi 'mi place să-mi duc morţii pe dric prin străzi în arătarea tuturor.

Ştiu multe lucruri şi cred că-s atotputernic. Dar pentru ce acum, ca şi atunci, stelele fac să mi se strângă inima!

Acum nu mai urlu — privind stelele, tac ca un nebun.

Şi tăcerea mea e ca urletul.

OCHII

de Evghenie Zamiàtin

— Eşti câine.

Blana-ţi râioasă — poate a fost, cândva, albă.

Pe coadă, ţi s'au pus ca pentru o vecie, reapăni.

O ureche — ca bruşturele — e cu lăuntrul în afară şi nu-ţi trăsneşte 'n gând cum să-ţi dregi cel puţin urechea.

N'ai cuvinte: tu poţi numai să scânceşti, când eşti bătut; să latrii, când îţi porunceşte stăpânul, şi să urli, nopţi întregi, la lună,

Dar ochii.... de ce ţi-s ochii atât de frumoşi?

Îţi ridici ochii în sus, şi cu ochii tăi priveşti în adâncul adâncului meu, noi vorbim cu ochii 'n ochi, şi ştiu: eşti din timpuri vechi, eşti înţelept, esti mai înţelept ca noi. Ştiu: ai fost om şi vei fi din nou. Dar când vei fi?

Stăpânul cărunt te-a ţinut înlănţuit, în coteţul murdar. Mâncai lături dintr'un ciob murdar. Rodeai oasele de pe masa stăpânului. Şi cu râvnă apărai avutul lui.

Ţi-aduci aminte: într'o zi de arşiţă, cu brişca în mijlocul curţii, oamenii au încărcat rogoţinele, samovarele — şi au plecat. Tu aşteptai. Se plimba prin curte o curcă cu ochii roşi, se uita cu un ochiu în sus, la vultur, şi-şi aduna puii sub aripi. Umbra şacalei acoperi coteţul: brişca tot nu se mai întorcea. Şi-ţi aminteşti: a doua zi de dimineaţă ai înşfăcat pe un puiu de curcă cu urechea roşie, l'ai dumicat într'o clipă, — şi-au rămas lângă coteţ numai pene albe, stropite cu roşu.

Cum după aceia te-a bătut stăpânul pe ochi cu biciul. Era aproape-aproape de tine botul lui rumen şi bărbos, dar tu nu te-ai azvârlit la el: că doar era stăpânul. Ci numai din ochi îţi curgeau lacrimi tăcute, câineşti, făcând îngheaburi galbene din colţurile ochilor spre nas în jos.

Iar dimineaţa — ţii minte? — proptindu-ţi botul de pământ şi vârându-ţi coada între picioare, te târai prin noroiu să-ţi întâmpini stăpânul, legându-ţi şezutul, lingând stăpânului mâna. Şi când el cu bunăvoinţa te-a mângâiat pe ceafă — te-ai lungit jos pe spinare, inveselit — eşti iertat! — mijiai din ochi şi dedeai din picioare, sunai lanţul şi-ţi revărsai în afară toată neruşinarea: ai uitat, că tu — eşti om.

De la un hârb la altul, măsurai vremea cu o râvnă câinească. În curte gălbenea de friguri frigarea. Soarele — un dulău de foc — deschizându-şi gura roşie — vărsa arşiţă drept peste tine. Ne putând arunca de pe tine blana râioasă — te înnăbuşeai, te lungeai în coteţul tău, ca un mort, şi trăia şi se mişca numai limba ta scoasă.

Dar a venit în curte — ţii minte? — un omuleţ, ca un căţeluş, bubos, răpănos.

Şi ai uitat totul, ai sărit în picioare — te înnăbuşea lanţul din jurul gâtului — ai horăit şi turbat, cu spumă 'n gură ai început să latri: bubosul era străin, era vrăjmaş al stăpânului tău, deşi împreună cu stăpânul tău se uita în coteţul de găini, în privată, în şopron.

Şi de-atunci nu ţi-ai măi văzut stăpânul: dispăru fără ca tu să înţelegi după cum neînţeles pentru tine dispărea Soarele în dosul şopronului. Dimineaţa — ţii minte? — ţi-a adus hârbul, omul celălalt, bubosul; în hârb era o bucată de carne putredă. Chioräind din maţe ai înghiţit carnea şi, târându-ţi burta în colb, ca un vierme te-ai prelins să-l întâmpini şi să-i lingi mâinile — mâinile aceluia pe care ieri îl stropeai turbat cu bale: că doar ăsta, bubosul, ăsta puternicul ţi-a poruncit, aducându-ţi hârbul. Şi nu ţi-e oare tot una, cine te va stăpâni? De-ar fi numai plin hârbul păcătos.

Noul tău stăpân era întreprinzător. Ieri — ţii minte? Din poiată mirosea a lapte proaspăt, cotcodăceau pe gunoiu găinile, iar pe tine aţâţându-te cu o bucăţică de zahăr îţi strigau: sluji! Iar tu îţi ridicai ochii, ochii tăi omeneşti spre bucăţica linsă de zahăr, ca spre cer, şi sunând din lanţ, săriai neîndemânatic pe picioarele-ţi din napoi — pentru o bucăţică de zahăr lins. Îţi aminteşti serile? Lângă bucătărie suspina evlavios vaca, mestecând miezuri dulci de sfeclă. Şi ca să te botjocurească te desfăceau din lanţ, ca să te batjocorească te aţâţau la pisică: pune mâna pe ea! Şi, într'o zi, ţii minte, tu nici odată n'ai să uiţi: pisica atârnă într'o despicătură a gardului, şi tu, chioräind din maţe, îţi scuturai capul, sfâşiai înfigându-ţi colţii în burta pisicii, iar bubosul se prăpădea de râs, şi gâgâiau, speriate, gâştile, curcile şi găinile. Iar după aceia, obosit, în intrarea coteţului, tu sunai din lanţ şi sugeai bucăţica de zahăr lins. Dar ochi-ţi mijiau şi nu vroiai să vezi că ochii tăi erau omeneşti şi toată noaptea suspinai: de ce suspini?

Măsurai vremea de la un hârb la altul. Lumea ta de câine — coteţul, sacaua, şopronul — se acoperi de înserarea cenuşie şi umedă, de cerul de toamnă: te lăsai, supus, să fii pătruns de umezeală. Răsărea soarele, — în trei cercuri reci, purpurii — soarele purpuriu, ca sângele pisicii cu burta sfâşiată: tu tremurai de frig. Supus, îţi purtai ţurţurii de ghiaţă pe blană: te înţepau — nu puteai să te culci — tu le purtai supus, până când se topeau pe tine, până când porniau voios ca şopârlele, gârlele, ducând departe bulgării de gunoiu. Priveai cu ochi — cu ochi omeneşti — toată ziua soarele, şi făceai înconjurul coteţului umblând toată ziua zângănind din lanţ. Şi încingându-ţi gâtul, înnodându-se în jurul lui, tu ai tras şi-ai rupt lanţul.

Ai stat o clipă ca înmărmurit — şi ura! — ai pornit ca săgeata. Peste gard, prin şanţurile umede, cu burta udă — aburii se răsuceau în rotocoale — ai pornit în fugă, beat de soare, de libertate, de abureala pământului, înnălţându-se de sub zăpadă. Şi te-ai pomenit undeva departe sub un arbust de liliac, încă gol, încă negru sub cerul albastru, pe un muşuroiu de colb cald, în mijlocul naturii, beată de primăvară şi libertate.

Nu mai era hârbul, nu mai puteai să măsori vremea: a trecut, poate, o zi, a trecut, poate, o lună. Dar n'a trecut o zi: căci foamea îţi răsucia crud maţele în burtă.

Şi, ţi-aduci aminte: tresare vântul, cu un suflu de muguri amare de liliac, pe gard — ciorovăială de ciori. Cu coapsele râioase te-ai vârât în gardul cel mai ud şi, vârându-ţi coada între picioare, te 'mpleticeai ca beat. Lanţul rupt zângănea pe pământ.

În curte — ai fost primit cu chiot: a-ha! Te-ai culcat în vechiul coteţ şi ţi-ai întins gâtul. Bubosul ţi-a încins gâtul cu o sgardă nouă, sclipitoare, — cu un clopoţel vesel şi răsunător, cu un nou lanţ. Ţi-a apropiat hârbul de bot — în el era o mare bucată de carne putredă. Şi ţii minte? — pleoscăiai, mâncai, înghiţeai — până te-ai umflat.

Bubosul te-ai alintat cu generozitate pe gât — tu te-ai lungit pe spate şi ţi-ai sgâlţâit toate cele patru picioare, răsunând din lanţ şi din clopoţelul vesel din sgardă. Lingeai mâinile stăpânului. Că doar eşti câine de casă.

N'ai cuvinte. Poţi numai scânci, când eşti bătut; să rozi horăind când îţi porunceşte stăpânul, şi să urli, nopţi la lună.

Dar de ce ţi-s ochii atât de frumoşi? Şi în ochi, în adânc — o înţelepciune atât de omenească şi atât de întristătoare? Ştiu: ai fost om şi vei mai fi. Dar când vei fi? Când nu voi mai îndrăzni să-ţi zic:

— Eşti câine.

(În româneşte de G. M. IVANOV)

1) *Manègrii* — o fărâmiţă din neamul hunguzilor. Ei singuri se numesc *boé*. Nomazi din Siberia. Se îndeletnicesc cu vânatul. Odinioară îşi făceau strămutările pe cerbi, acum — pe cai. Caută să trăiască pe ţărmurile marilor râuri. În anul 1923 numărul manegrilor ajungea până la 132 de oameni.

2) Orocionii — o ramură înrudită cu manegrii.

* * *

— S. HADSON —

Nu spuneţi: a murit!

Că a murit, nu spuneţi: Deapururi el trăeşte!
Deşi distrus altarul, văpaia nu se stinge;
Deşi culeasă roza, ea încă înfloreşte;
Deşi e spartă harfa, acordul încă plânge!

(trad. de C. Iordăchescu şi Dr. Bortkievici)

* * *

Privighetoarea

(După Paul Verlaine)

Aducerile-aminte, asemeni unui stol
Gâlceviitor de pasări, se lasă'n zbor domol
Prin palidele frunze a'inimii'ntristate,
Al cărei trunchi s'apleacă pe apele curate
Şi viorii a undei părerilor de rău,
Ce tristă-alături curge şi murmură mereu.
Şi-asupră-mi cum se lasă, un şopot blând răsare,
O boare dulce'n frunze adie tot mai tare,
Că'n ramuri se potoale voiosul ciripit;
Rămâne numai glasul, duiosul glas vrăjit,
Ce'n linişte porneşte şi'n cântecu-i îmi spune
De-aceea, care fuse întâia mea minune,
Atât de trist că-mi pare un plâns înăbuşit
Al celei mai frumoase copile, ce-am iubit.
Iar în splendoarea lunii mărete, ce răsare
Învăluită'n ceaţă, îngândurată, mare,
O noapte grea de vară aşterne-al ei veşmânt
Pe'ntinderea tăcută a negrului pământ;
Şi'n vreme ce în ramuri un vânt uşor coboară,
Privighetoarea plânge, copacul se' nfioară....

Mihai Petrov.

* * *

Din poveştile lui Multatuli (Edward Dekker)

Impresarul

Un domn elegant, cu degetele încărcate de inele, se plimba cu văditată mulţumire de-alungul unui cheiu din Amsterdam. Se afla în oraş, „pentru afaceri". Veţi vedea acuşi de ce fel de afaceri era vorba. În faţa lui mergea o femee cu un copil. Printr'un accident nepreveăzut, copilul căzu în apă. Mama dete un ţipăt — sări în apă şi scăpă copilul.

Omul de afaceri fusese martor la această scenă. Îşi scoase carnetul de note şi începu să scrie.

—„Permiteţi să vă întreb, care este numele şi adresa D/?

—„Copilul! Copilul meu trăeşte! Mi-am salvat copilul!

—„Foarte bine. Dar îmi pot permite oare...

—„Copilul e salvat" repetă mama, care nu pricepea, cum ar putea cineva s'o întrebe de altceva decât de copil.

—„Nu e chip să te înţelegi cu femeia asta" mormăi interlocutorul. Ia, ascultă, măi creştine, ţi-oi da un bacşiş bun dacă'mi poţi spune mâine numele şi adresa doamnei".

Cu aceste cuvinte străinul se adresă unuia din mulţime şi se pare că află ceiace vroi să afle, căci a doua zi se înfăţişă înaintea fericitei mame.

— „Madame, avusesem onoarea să fiu de faţă, când...

— „O, aţi fost de faţă, domnule? Aţi văzut? Eu n'am văzut nimic, n'am auzit nimic, m'am repezit în valuri...

— „Da, doamnă, dar eu am auzit"...

— „Aţi auzit? Dar ce-aţi auzit?

—„Am auzit ţipătul dv., d-nă, şi am vrut să vă propun un angajament, la teatrul meu.

Sărmana mamă!

Omul de afaceri era un împresar, care era în căutare de stele.

Il chema: Publicul.

AMORAL ŞI IMORAL

În Samojedia — nu ştiu, dacă aşa îi zice ţării, dar asta e o lacună în limba noastră, pe care trebue s'o umplem, în Samojedia aşa dar, e un obiceiu, ca toţi locuitorii să se ungă din cap până'n picioare cu catran rânced.

Un tânăr Samojid însă nu se cătrănea. Nu se ungea nici cu păcură, nici cu vre-o altă substanţă.

„Acest tânăr nu urmează legile prescrise de morala noastră", zise un înţelept samojid. E un om fără principii de morală, e amoral. Şi avea dreptate înţeleptul. Bine înţeles că tânărul Samojed fu supus unei schingiuiri îngrozitoare. Prindea, ce-i dreptul, mai multe foci, decât oricare altul, dar asta n'avea nici o însemnătate. Focile îi erau confiscate, le căpătau Samojezii, ce se ungeau cu catran, peste tot, iar pe Samojedul amoral îi lăsau să crape de foame.

Cu toate astea Samojedul se îndârjea. Răbda foamea, şi după ce trăise un timp aşa, neuns, începu în cele din urmă să se spele cu apă de colonia...

„Acest tânăr se împotriveşte legilor noastre de morală, grăi" atunci înţeleptul, e imoral. Îi vom confisca şi pe viitor focile şi'l vom bate.

Aşa şi făcură Samojezii. Dar deoarece în Samojedia nu se cunoşteau nici pamflete triviale, nici suspiciuni, nici ortodoxim stupid, nici democraţie falşă, nici politică conruptă, nici miniştri conrupători, nici parlament nelegiuit — infractarul fu bătut doară cu ciolanele rămase de la focile, pe cari singur le prinsese.

(Traducere de E. Marghita)

* * *

Câinele

de Turgenieff

Şedeam doi în odaie: câinele şi eu.

Afară se agită uraganul.

Câinele se alipeşte de mine: priveşte în ochii mei.

Şi eu privesc în ochii lui.

Par'că ar vrea să-mi spună... Este însă tăcut, nu are cuvinte. Poate nici suflet nu are şi totuş îl înţeleg.

Il înţeleg: clipa ne-a legat cu aceeaş simţire. Nu este nici o deosebire între noi. Suntem un neam. Acelaş foc palpită în noi.

Şi dacă ne va atinge moartea cu aripele ei umede...

Atunci, toate se sfârşesc... şi se vor stinge flacările. Nimeni! Un om şi un câine s'au înţeles.

Două priviri s'au legat.

Şi din ochii noştri — om şi câine — luminează un singur înţeles: dorul etern al înfrăţirii, dorul de-a ne apropia, căci suntem una.

Trad. de E. I.

* * *

NOTE

Scriitorul olandez Multatuli, cu numele său adevărat Eduard Douwes Dekker, e unul din autorii cei mai populari, nu numai în mica Olanda, dar şi în toate ţările, unde e preţuit geniul său.

S'a născut la Amsterdam, în anul 1820 şi în vârstă de 18 ani pleacă în India, unde intră în serviciul colonial olandez. Înaintă repede; totuşi în urma unui conflict cu un coleg mai puţin scrupulos decât el însuşi. Dekker îşi dete demisia din slujba statului. El nu înţelegea să rămâe alături de oameni lipsiţi de conştiinţă, care exploatau populaţia indigenă pentru propriul lor profit. De-atunci începe perioada de mizerie a lui Dekker, căci cu simţul său de dreptate şi cu firea lui de luptător, nu era în stare să se resemneze. În aceste vremuri critice de mizerie morală şi materială, şi-a scris romanul „Max Hawlear" care a stârnit o adevărată revoluţie mai întâiu în Olanda apoi în ţările vecine. Scrisorile pe care le-a scris în timpul acesta soţiei sale, ne dau o dovadă de lipsa, nevoile şi amărăciunile în care se zbătea Multatuli, scriindu'şi romanul. Intr'un loc zice: „Ieri a trebuit să iau cu împrumut zece centime, ca să'mi cumpăr puţină cerneală; dacă nu pot restitui această sumă, sunt un hoţ. Mă mir şi eu, de unde am putere să scriu cu astfel de cerneală. Romanul, început în India, a fost terminat în aceleaşi condiţiuni la Bruxeles, în iarna anului 1859. Cea mai mare parte a fost scrisă în spelunci, alături de cheflii noctambuli şi femei beţive, căci Dekker n'avea nici un adăpost.

Romanul acesta a avut un succes neobişnuit fiind chiar subiectul unei interpelări în Cameră, totuşi autorul a rămas adânc decepţionat, deoarece starea lucrurilor în colonii nu s'a schimbat în urma valoroasei sale lucrări. Din punct de vedere material Multatuli n'a fost mai fericit, fiind exploatat de un falş prieten.

Cu toate aceste neajunsuri în anii următori autorul lui Max Hawlear e foarte productiv. Urmează una după alta: Minnebriewe (Scrisori de dragoste) şi cele şeapte volume intitulate „Idei", în a căror prefaţă autorul scrie: „Năzuinţa mea e să scriu adevărul. Iată singurul meu program. Voiu scrie cronici, poveşti, schiţe, parabole, cugetări, amintiri, romane, profeţii, paradoxe, dar nădăjduesc, că miezul fiecărei bucăţi va fi „o *idee*".

Deci voi intitula opera mea „Idei".

In aceste „Idei" e publicată şi „Povestea micului Walter", o capodoperă de psihologie a copilului, precum şi drama „Şcoala principilor", care figurează în repertoriul oricărui teatru olandez.

Multatuli — al cărui pseudonim grăeşte şi el adevărul — (Multa tuli — am îndurat multe) şi-a petrecut ultimii ani din viaţă în Germania. Wiesbaden i-a dat prilejul să scrie o serie de studii asupra jocului la noroc. A murit în Germania în anul 1887; cadavrul său a fost ars ,după cum ceruse în testament.

Schiţele de mai sus sunt trase din volumele „Minnebriewe" şi „Idei".

* * *

Bibliotecarul universităţii Columbia din New-York a găsit pe marginile unui volum de Dionisie din Halicarnas o sumă de interesante însemnări scrise de mâna lui Racine.

* * *

V. HUGO

Dies Irae

Intrând-ţi, muză, cântul pe strunele de-aramă,
Ecou al conştiinţei ne'nvinse, — glas din cer!
Simt clocotina cuvântul de flăcări, ce mă cheamă,
Sbucnind scântei din suflet ca lava din crater...
Dar ferecă o clipă urgia-ţi, — mai aşteaptă,
Nu-i încă vremea 'n care pedeapsa se rosteşte.
Petreacă vinovaţii — tu straje stai deşteaptă.
Şi tremurul mâniei pe buze-ţi împietreşte.

In veacul ăsta unde spre rod sau pustiire,
Ca apa 'n uragane ne risipim fiinţa,
Când nu vezi de cât ura turbând, şi neputinţa,
Tu 'n inimă închide-ţi o dreaptă răsvrătire.
Priveşte 'nveninaţii de propriul lor venin
Cum vrând să surpe munţii îi sgudue 'n zadar;
Ia seama: înţelepţii, puterea 'n frâu 'şi-o ţin.
Samsonii? Mor sub stane de prăbuşit altar.

Furtuna când e-aproape ce calm pe mări se vede!
Astfel, pân'la sbucnirea-ţi ce nimeni n'o prevede,
Nu te trăda, — tăria în frâne strânsă, — creşte!
In faţa tuturora, sus fruntea desvăleşte,
Treci albă, — o zeiţă purtând tihnit cununa,
Ce dă târziu pedeapsa, — dar pentru totdeauna,
Şi incordând răbdarea în muşchii ei de stâncă,
Puteare-ar să izbească ori când, — dar nu vrea încă!

Preumblaţi peste toate un ochi ne'ntunecat,
Şi toţi acei ce'n umbră urzesc un gând pătat,
Vânturători de martă de bâlciu, drept artă mare,
Apostoli ai minciunei c'opinii schimbătoare,
Cu zăcăşia urei în inimi ipocrite
Cu merite deşerte în forme polette,
Toţi mici şi mari ce poartă drept semn neîndoios
Al vicleniei zâmbet siţit, invidios,
De la piticul vremei, steril, dospit în fiere
Şi până la tribunul fricos ca o muere,
Ce-i gata la răspântii să pălmuească'o lege,
— Când asmuţind norodul, când cenzurând un rege, —
Toţi cei ce zi şi noapte de patimi simt arsura,
Amicul ce te vinde sporind în duşmani ura,
Acei ce-şi văd pe drojdii viaţa răvăşită,
Toţi, toţi să te privească, cum mândră, liniştită,
Saluţi din mers de glorii, păduri în adiere,
Şi treci cu fruntea 'n nimbul gândirilor severe!...

Apoi, — priveşte-ţi lumea, cu ochiul arzător,
Şi când smerit, şopti-va poporul prins de tior,
Pe cine o să cadă din turma risipită
Al biciului tău trăznet?—cu fruntea umilită,
Privindu-şi fiecare neegiurea 'n sine,
Cutremurat să-şi zică: „de n'ar cădea pe mine:"

Dar pân'atunci, fii încă senină, rece, mută,
De dânşii nu s'atingă din toga ta, o cută.
Şi'ntreaga lor cohortă va tremura de-acum,
Văzând cum uriaşe, în pulberea din drum,
Culcată la picioare-ţi, mânia ta de Zeu,
Isi sprijină de tină, grav, unghia-i de leu!

(trad. de D. NANU)

(Din „Voci lăuntrice")